

ПРЕМА РОМАНУ БРАНИМИРА ШЋЕПАНОВИЋА

ИСКУПЉЕЊЕ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
НОВИ САД (СРБИЈА)

ЧЕТВРТАК, 29. МАЈ

BASED ON THE NOVEL BY BRANIMIR ŠĆEPANOVIĆ

ATONEMENT

SERBIAN NATIONAL THEATRE
NOVI SAD (SERBIA)

THURSDAY, 29TH MAY

Режија: ВЕЉКО МИЋУНОВИЋ
Драматизација и драматургија: СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ
Сценографија: ЗОРАНА ПЕТРОВ
Костимографија: МАРИНА СРЕМАЦ
Избор музике: ВЕЉКО МИЋУНОВИЋ

Direction: VELJKO MIĆUNOVIĆ
Dramatization and dramaturge: SLOBODAN OBRADOVIĆ
Set design: ZORANA PETROV
Costume design: MARINA SREMAC
Music selection: VELJKO MIĆUNOVIĆ

Улоге Cast

БОРИС ИСАКОВИЋ	BORIS ISAKOVIĆ
МАРКО МАРКОВИЋ	MARKO MARKOVIĆ
МАРТА БЕРЕШ	MARTA BEREŠ
НЕНАД ПЕЋИНАР	NENAD PEĆINAR
ЈУГОСЛАВ КРАЈНОВ	JUGOSLAV KRAJNOV
МАРКО САВИЋ	MARKO SAVIĆ

Представа траје 1 сат и 30 минута

The play is 1 hour and 30 minutes long

РЕЧ ДРАМАТУРГА

Прича о случајној саобраћајној незгоди која једног „камионџију златног срца“ доводи до вароши у којој затиче властити споменик, прераста у запањујућу лавину која ће заувек променити не само његов већ и животе оних које је срео у том „дупету од света“. Тамо обитавају људи који су слика духовног сиромаштва и који су спремни да сваку боју посиве зарад личних интереса. С једне стране, ту су интимна сећања главног јунака која га позивају на побуну и буде из мртвила. Насупрот њима, стоје сви они којима није потребан човек који је жив – именом, презименом, делима и постојањем – дочекује га маса којој је потребан мртав симбол. Зачудна шаховска партија, задата апсурдом почетне драмске ситуације, може да почне. У атмосфери која подсећа на *Твин Пикс* (дакле без јасне границе између јаве и кошмара), уз стално преиспитивање шта се заиста догодило, а шта не, сваки потез може да буде кобан. Сукоб појединца са системом (али и обрнуто) доминантна је тема драматизације. Та врста одмеравања снага је и иначе нешто што је приметно фасцинирало писца у свим његовим делима. Његова наоко безазлена и једноставна приповедачка вишеслојност постала је интегрални део драмског предлошка како би се изоштрила судбина човека чији се идентитет другима чини као лична увреда. Његово постојање друге подсећа на њихову неоствареност. Његова инатна снага их разјарује. Његова моћ да се здравим разумом успротиви неистини, оштри чула њихове пасје природе која не преза ни од чега. Ретроспективне и поетичне секвенце из романа задржане су у приповедачком тону (оне су одјек сукоба тренутака из прошлости и садашњости), као и дијалози које неретко боји ироничан и опори хумор настао из очаја. Тај „коментаришући“ глас је ту да би одзвањао као ехо, као сведочење о једном затвореном свету који није склон променама, где је све подметнуто и лажно, где појединац да би уопште наставио да постоји, парадоксално, мора да се одрекне сопственог постојања. Да се помири с тиме да је истина можда само илузија истине, да се не зна ко су прави а ко лажни хероји, да се не зна чија су сећања проживљено истинита, а чија су мутна, фабрикована и нечасна. Или не?

Слободан Обрадовић

ПИСАЦ

БРАНИМИР ШЋЕПАНОВИЋ
(Подгорица, 1937–2020)

Спадао је у водеће прозне писце српске књижевности XX века. Заступљен је у многобројним антологијама књижевности код нас и у свету. Шћепановићев роман *Уста љуна земље* је досад преведен на 30 језика и доживео бројна издања у свету. За овај роман Шћепановић је добио Октобарску награду Београда.

Објавио је књиге: *Пре истине* (приповетке, Београд, 1961), *Срамно лепо* (роман, Београд, 1965), *Уста љуна земље* (роман, Београд, 1974), *Смрт тосиодина Голуже* (приповетке, Београд 1977) и *Искуљење* (роман, Београд, 1980).

На филмским фестивалима у Пули добио је, за сценарија, две Златне арене (*Пре истине* 1969. и *Сушјеска* 1973). По његовим делима и сценаријима, у земљи и иностранству, снимљено је десет играних филмова. Његове радио-драме емитоване су на готово свим великим европским радио-станицама. На основу Шћепановићевих дела с успехом су извођене и три позоришне представе у Француској. Чешки композитор Зденек Лукач компоновао је оперу *Смрт тосиодина Голуже*.

Бранимир Шћепановић био је редовни члан Друштва француских писаца. Преведен је на 32 језика.

РЕДИТЕЉ

Прозно ткиво романа *Искуљење* Бранимира Шћепановића вишеслојно је и уобличено модерном техником приповедања којом се осветљава трагикомична донкихотовска борба с ветрењачама мрака и лицемерства. Представа кроз причу о малом човеку, Григорију Зидару, провлачи тешко, страствено и халуцинантно размишљање; визију невиног и прогоњеног човека који у окрутно

огледалу друштва чита његов распад али истовремено и обману сопственог постојања. Све је ту у двојству и двострукој противуречности: заједљивост и сажалење, страх и мржња, љубав и издаја, разобличавање једноумља и лажно херојство. Демистификацијом и разарањем митова једног, односно свих система, говоримо и о великој превари историје коју пишу победници, о обмани једног времена које се рефлектује и у нашој стварности.

Вељко Мићуновић (Бар, 1986)

Дипломирао је позоришну режију на Факултету драмских уметности у Београду, у класи професора Егона Савина.

Представе: *Радничка хроника*, *Демо-краш*, *Кafka Machine*, *Гардеробер*, *Самоубица*, *Несјоразум*, *Ревизор*, *Смрт*, *Широљачкој пушници*, *Кичма*, *У лову на будашваде*, *Урнебесна трагедија*, *Прах*, *Ошело*, *Гозба*, *Очеви и оци*.

Режирао је у Народном позоришту у Београду, Београдском драмском позоришту, Југословенском драмском позоришту, Словенском народном гледалишту у Марибору, Српском народном позоришту, Народном позоришту Суботица, Црногорском народном позоришту...

Представе које је режирао гостовале су и награђиване су на више од тридесет фестивала код нас и у иностранству. Међу њима су: Стеријино позорје, Драма фестивал Љубљана, MESS Сарајево, Битеф, Град театар Будва, Југословенски позоришни фестивал Ужице, Фестивал малих сцена Ријека.

Добитник је многих награда за режију: Стеријино позорје, Фестивал Вршачка позоришна јесен, Дани Зорана Радмиловића у Зајечару, Југословенски позоришни фестивал „Без превода“ у Ужицу, Позоришно пролеће у Шапцу, Театар фест „Петар Кочић“.

За представу *Радничка хроника* добитник је специјалне Стеријине награде за режију.

Као креатор и редитељ потписује телевизијску серију *Посећа*.

О чему је писао Бранислав Шћепановић

Остаће питање за неке наредне животе – зашто се Бранимир Шћепановић није укрцао на воз у последњем часу, па изашао у неком малом мјесту да изврши забуну као господин Голужа, или да једноставно изађе између станица на потезу Бијело Поље–Мојковац и да се да у трк кроз шуме сјећајући се Прекорнице, Загараца, Петровца, свега што је погријешио, изгубио и промашио, умирући на крају срећан, устију пуних земље.

Можда се бојао да ће у родној Подгорици, која се већином његовог живота звала Титоград, затећи свој споменик и људе који су га већ сахранили; или можда још горе, све оне који су га раније повриједили, па би му се сад одурно улагивали. Биће да није хтио да ризикује пакао других.

Стефан Ђукић (*Нови стандард*, 27. јул 2021)

КРИТИКА

Неодољив позив у чистилиште

Мистерија, драма. Тим редом бих ја окарактерисао жанр представе *Искуљење* Бранимира Шћепановића, у драматизацији Слободана Обрадовића и режији Вељка Мићуновића. Човек није изгубљен само онда кад лута. А кад је искупљен?

Григорије Зидар један је од карактеристичних јунака прозе Бранимира Шћепановића. Средовечни мушкарац, обичан, а ипак по нечему наочит, често вођен мотивима који се мимоилазе са средином у којој се налази. Или тачније – у којој се нађе, јер су они углавном на путу. Сетимо се само господина Голуже.

Зидар је чак и камионџија, па му је пут природан, али кад једном скрене с њега, наћи ће се у колоплету збивања, круговима пакла, својеврсном чистилишту, како би нашао једини који је човеку потребан – пут искупљења.

Да ствар буде још компликованија, Григорије Зидар се нашао у Нехају, да би тамо открио споменик свом херојском делу које

као да је учинио из нехаја. Зашто би му онда требало искупљење? Је ли онда и његово име и презиме носе део загонетке, као и део одговора?

Може се рећи да је Слободан Обрадовић драматизујући ово дело, уједно радећи и као драматург, пратио прекобројне линије које ово дело чине тешким за разумевање. Ако се схвате буквално, што је донекле неминовно, јер наш разум, хајно или нехајно, тражи објашњење, неће се из позоришта изаћи задовољно. Међутим, ако се ослободимо императива рационалног, па и логичког, ствараоци представе на челу са редитељем Вељком Мићуновићем и глумачком екипом коју у главној улози предводи Борис Исаковић, оставиће гледаоца врло позваног да слободно буде збуњен, надомешћујући то лудичком снагом, емотивном дубином и топлином једне људске приче која сву своју метафизичку нелагоду у једном кључном тренутку пренесе као питање друштвене одговорности и у публику.

Шта то значи? Значи да су успели!

Вељку Мићуновићу ово није први пут да се на трагу апсурда бави људском егзистенцијом. Можда су само питање вере као спиритуалности, па и друштвене одговорности као очигледног ангажовања у публици једна специфична новост. Мислим на представу *Кафка машина*, такође у Српском народном позоришту.

Борис Исаковић постепено и предано гради лик заљубљеног мушкарца чији занос полако прелази у изгубљеност. Можемо

причати о томе како се из овоземаљске реалности прелази у оностраност, кроз коју пукотину, али Борис је учинио да Гриша тако неприметно постане грижа, а његова душа престане да се радује, да су му се чак и физичко обличје, држање, црте лица, глас, променили током трајања представе. Ако је већ Григорије запео код споменика, жив или мртав, ја ћу слободно и друштвено одговорно, плеонастички рећи да Борис Исаковић заслужује један одмах и сад. Мало је остало глумаца тако великог калибра, а дојатило ми је да их углавном величамо кад постану покојни.

Гледати како је инспирисано играо Марко Марковић као Станојло, тај враголасти чувар, рибар и скелар људских душа, игру с картама као што се код Бергмана игра партија шаха (*Седми џечаш*), било је невероватно позоришно задовољство. Театрални контрапункт Борисовој драмској тежини.

И ређе сцене у којима зналачки наступају Ненад Пећинар, Југослав Крајнов и Марко Савић, биле су за уџбенике глуме.

Ни име Софије није узалуд у Шћепановићевом делу. Иако „кафанска“, она је једна веома мудра и свевидећа жена. А Марта Береш је игра баш како треба, као девојчицу великог осмеха и још већег жара, провокативног сексепила и љубавне нежности кад је сензибилност преко потребна.

Игор Бурић (*dnevnik.rs*, 3. октобар 2024)

И у роману *Искуљење* Бранимир Шћепановић се бавио мотивима карактеристичним за његов опус – поигравао се апсурдом пажљиво балансирајући између реалистичког проседеа и одговарајућег приказа стварности, с једне стране, и препознавања дисторзија које онеобичавају свакодневицу, с друге. У међупростору, као пукотини што раздваја објективну стварност и субјективни доживљај свакодневице, он пише приче које можемо тумачити на различите начине, рецимо као одраз слике света утемељеног у апсурду или као метафору друштва растрзаног између жеље да се прикаже као најбољи од свих светова и напрстине те слике коју непрестано, изнутра, разара непромењиво несавршена човекова природа.

У први мах чини се да је *Искупљење* баш то – вешто пласирана и дискретно у обланду умотана алузија на социјалистичку Југославију која се у часу настанка романа, концем 70-их година прошлог века, већ рашивала по шавовима. Многи детаљи из ове прозе на то и реферишу – корени приче су у догађају из Другог светског рата, главни јунак се представља као некадашњи ратник који је херојским чином спасао житеље неког села, ту је и бронзани споменик који му је после рата подигао захвални народ, ту су и недоумице које релативизују овај херојски чин, а ту су и алузије на нимало часно понашање неких од локалаца чије се поратне успешне каријере, дабоме политичке, искључиво заснивају на туђем јунаштву.

Драматизација Слободана Обрадовића задржава радњу у епоси о којој је писао Шћепановић, али вешто избегава политичке и идеолошке акценте; текст драме је очишћен од свега што би данас деловало анахроно, а Обрадовић се концентрише на основни ток приче романа: на ситуацију у којој се главни јунак, иначе шофер камиона, заглави у сеоском блаштишту и схвати да је баш ту давно начинио херојски подвиг, те констатује да му је у центру села подигнут споменик. Када ово откриће подели с мештанима, покреће се ланац догађаја који причу воде кроз просторе комичног, драме апсурда, трилера и кафкијанске дистопије. На том путовању драматизација, а с њом и Мићуновићева представа, ходе пажљиво омеђеним театарским стазама, воде нас од једног до другог пункта, каткад суочавају с недоумицама и дилемама, провоцирају разноврсне асоцијације, но увек нуде

неопходне путоказе због којих се ниједног часа не налазимо у беспућу испражњеном од радње и смисла.

На том путовању стижемо и до тачке у којој главни јунак више са сигурношћу не зна ко је, нити разликује истину од лажи, историјску фактографију од мита, и сâм је склон да подлегне сумњама у властити идентитет и аутентичност сопствених сећања, а отуда и у интиму свог живота. Тада представу препознајемо и као причу која се не тиче само распада једне државе, једног система, него и комплетног устројства света, након чије пропасти је све постало релативно и све је подложно реинтерпретацијама – и повест и интима. Нашли смо се, дакле, пред орвеловском сликом света у којем више нема система вредности на основу којег је могуће одредити границу између маште и стваности, сна и јаве, истине и лажи, добра и зла. А баш је то овај наш свет, ова наша стварност. И на локалном и на глобалном нивоу.

Оквир игре одређује сценографија Зоране Петров, ефектно скраћујући дубину играјућег простора а отварајући ширину која сугерише временско-просторну хоризонталу, а једноставним клупама дефинише амбијент глобалних решетака којима је омеђен и наш и свет јунака представе. Костими Марине Сремац су идеалан пример споја конкретне епохе и карактера драмских јунака, а музички фон, по избору редитеља, представи додатно дарује и зачудности и фину ноту сете.

Драмска прича је испричана на узбудљив театарски начин који Борису Исаковићу отвара простор за креирање моћне улоге

и шетњу кроз неколико жанрова, те могућност да нам покаже све дилеме лика који тумачи и у фином луку повеже комичке валере, иронију, самоувереност и трагичку дубину пораза. Марта Береш је жена од крви и меса, хетера коју кроз живот воде конкретне амбиције и жеље, али и сновиђење недостижног сна о жени. Југослав Крајнов, Марко Марковић, Марко Савић и Ненад Пећинар савршено су тачни и као конкретни ликови али и у хорским пасажима када су, без претенциозности, представу благо сенчили димензијом античке трагедије.

Вељко Мићуновић је и овом представом потврдио статус маштовитог, храброг и промишљеног редитеља.

Александар Милосављевић (2. јуни 1986)

WRITER

BRANIMIR ŠĆEPANOVIĆ (PODGORICA, 1937–2020)

He was one of the leading prose writers of 20th-century Serbian literature. He is represented in numerous literary anthologies both in Serbia and around the world. Šćepanović's novel *Mouth Full of Earth* has been translated into 30 languages and has gone through numerous editions worldwide. For this novel, Šćepanović received the October Award of Belgrade.

He published the following books: *Before the Truth* (short stories, Belgrade, 1961), *Shameful Summer* (novel, Belgrade, 1965), *Mouth Full*

of Earth (novel, Belgrade, 1974), *The Death of Mr. Goluža* (short stories, Belgrade, 1977), and *Atonement* (novel, Belgrade, 1980).

At the Pula Film Festivals, he won two Golden Arenas for his screenplays (*Before the Truth*, 1969, and *Sutjeska*, 1973). Ten feature films were made based on his works and screenplays, both in the country and abroad. His radio plays were broadcast on almost all major European radio stations. Based on Šćepanović's works, three theater productions were successfully staged in France. The Czech composer Zdeněk Lukáš composed an opera based on *The Death of Mr. Goluža*.

Branimir Šćepanović was a member of Société des gens de lettres in France. His work has been translated into 32 languages.

DIRECTOR

VELJKO MIĆUNOVIĆ (BAR, 1986)

Graduated theatre direction from the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade in the class of Egon Savin.

Some of his plays include *Workmen's Chronicle*, *Democracy*, *Kafka Machine*, *The Dresser*, *The Suicide*, *A Misunderstanding*, *The Government Inspector*, *Death of a Salesman*, *Spine*, *Hunting Cockroaches*, *Hilarious Tragedy*, *Dust*, *Othello*, *Feast*, *Fathers and Forefathers*, etc.

He directed plays in the National Theater in Belgrade, Belgrade Drama Theater, Yugoslav Drama Theater, Slovene National Theater in Maribor, Serbian National Theater in Novi Sad, National Theater in Subotica, Montenegrin National Theater in Podgorica, etc.

The plays he directed were performed and awarded at over thirty festivals in Serbia and abroad, including the Sterijino Pozorje Festival, Drama Festival in Ljubljana, International Theater Festival MESS in Sarajevo, Bitef Festival, Theatre City Budva, Yugoslav Theatre Festival in Užice, and International Small Scene Theatre Festival in Rijeka.

He is the recipient of directing awards at numerous festivals, including the Sterijino Pozorje Festival, the Vršac Theatre Autumn Festival, the "Zoran Radmilović Days" in Zaječar, the Yugoslav Theatre Festival "No Translation" in Užice, the Theatre Spring in Šabac, and the Theatre Fest Petar Kočić.

For his direction of *Workmen's Chronicle*, he received a Special Sterija Festival Award for Direction.

He wrote and directed the TV miniseries *Visit*.

REVIEWS

IRRESISTIBLE CALL TO PURGATORY

Mystery, drama. I would describe the genre of *Atonement* by Branimir Šćepanović, dramatized by Slobodan Obradović and directed by Veljko Mićunović, as a blend of these two elements. A person is not lost only when they wander. But when are they atoned?

Grigorije Zidar is one of the characteristic protagonists in Branimir Šćepanović's prose. A middle-aged man, ordinary yet striking in some way, is often driven by motives that clash with the environment in which he finds himself. Or more precisely, an environment he stumbles into, for he is usually on the road. Let us just remember Mr. Goluža.

Zidar is even a truck driver, so the road is inherent to him, but once he strays from it, he will find himself entangled in a web of events, in circles of hell, a kind of purgatory, in search of the only thing a man needs – the road to atonement.

To make matters even more complicated, Grigorije Zidar finds himself in Nehaj, where he discovers a monument to his heroic deed, which he seems to have performed inadvertently. So why would he need redemption? Is his name and surname part of the riddle, as well as part of the answer?

It can be said that Slobodan Obradović, while dramatizing this work and simultaneously acting as the playwright, followed the numerous narrative lines that make the play difficult to comprehend. If taken literally, which is somewhat inevitable because our mind, whether knowingly or unknowingly, seeks an explanation, one will not leave the theater satisfied. However, if we free ourselves from the imperative of rationality and even logic, the creators of the performance, led by director Veljko Mićunović and the acting ensemble, led by Boris Isaković in the main role, will leave the audience very much invited to be confused, replacing this confusion with the theatrical power, emotional depth, and warmth of a human story, which, at a crucial moment, conveys its metaphysical

discomfort as a question of social responsibility to the audience.

What does this mean? It means they succeeded!

This is not Veljko Mićunović's first time exploring human existence through the lens of absurdity. Perhaps the only new element is the issue of faith as spirituality, and social responsibility as an obvious form of engagement with the audience. I am thinking of his production, *Kafka Machine*, also at the Serbian National Theatre.

Boris Isaković gradually and devotedly builds the character of a man in love, whose passion slowly transforms into a sense of being lost. We could talk about how one transitions from earthly reality into the supernatural, through a crack, but Boris made Griša subtly become guilty, and his soul stopped rejoicing. Even his physical appearance, posture, facial features, and voice changed throughout the play. If Grigorije has become stuck at the monument, alive or dead, I will freely and socially responsibly, pleonastically say that Boris Isaković deserves an immediate acknowledgment. There are few actors of such caliber left, and I am tired of us mostly praising them when they are deceased.

Watching Marko Marković's inspired performance as Stanoje, the devilish guardian, fisherman, and ferryman of human souls, playing cards as if it were a game of chess in *The Seventh Seal* by Bergman, was an incredible theatrical pleasure. This was the theatrical counterpoint to Boris's dramatic weight.

And the rarer scenes in which Nenad Pećinar, Jugoslav Krajnov, and Marko Savić expertly performed were textbook-worthy examples of acting.

Even the name Sofia is not in vain in Šćepanović's work. Although "café-like," she is a very wise and all-seeing woman. And Marta Bereš plays her just as she should, as a young girl with a great smile and an even greater passion, provocative sex appeal, and loving tenderness when sensitivity is urgently needed.

Igor Burić (*dnevnik.rs*, October 3rd 2024)

In the novel *Atonement*, Branimir Šćepanović explores motifs characteristic of his body of work – he plays with absurdity, carefully balancing between a realistic narrative and an appropriate depiction of reality on one hand, and the recognition of distortions that alienate the everyday

on the other. In the in-between space, like a crack dividing objective reality from subjective experience, he writes stories that can be interpreted in different ways – perhaps as a reflection of a world founded in absurdity or as a metaphor for a society torn between the desire to present itself as the best of all possible worlds and the cracks in that image, which are constantly and internally shattered by the unchangingly imperfect human nature.

At first glance, *Atonement* seems to be just that – a cleverly placed and subtly wrapped allusion to socialist Yugoslavia, which, at the time the novel was written, at the end of the 1970s, was already unraveling at the seams. Many details in the prose refer to this – the roots of the story lie in a World War II event, the main character is introduced as a former warrior who heroically saved the residents of a village, there is a bronze statue erected in his honor by a grateful population after the war, there are doubts that relativize this heroic act, and there are also allusions to the less-than-honorable behavior of some locals whose post-war successful careers—primarily political – are exclusively based on another's heroism.

Slobodan Obradović's dramatization retains the plot of the epic written by Šćepanović but skillfully avoids political and ideological overtones. The text of the drama is cleansed of anything that might seem anachronistic today, and Obradović focuses on the core narrative of the novel: the situation in which the protagonist, a truck driver, gets stuck in a rural swamp and realizes that he performed his heroic feat right there, with a monument erected to him in the center of the village. When he shares this discovery with the villagers, it triggers a chain of events that guides the story through the realms of comedy, absurd drama, thriller, and Kafkaesque dystopia. Along this journey, the dramatization, and with it Mićunović's production, walks carefully along defined theatrical paths, leading us from one point to the next, occasionally confronting us with doubts and dilemmas, provoking diverse associations, but always offering necessary signposts so that we never find ourselves in a barren wasteland devoid of action and meaning.

On this journey, we reach a point where the protagonist no longer knows for certain who he is, nor can he distinguish truth from lies, historical fact from myth, and he becomes prone to doubts about his identity and the authenticity of his memories, and thus the intimacy of his life. At this point, we recognize the play as a story that does not just concern

the collapse of a state, a system, but the entire structure of the world, after whose collapse everything became relative, and everything is subject to reinterpretation – both history and intimacy. We find ourselves, therefore, before an Orwellian image of a world in which there are no longer value systems by which it is possible to distinguish the boundary between imagination and reality, dreams and waking life, truth and lies, good and evil. And this is indeed our world, our reality – both on a local and global level.

The framework of the play is determined by the set design of Zorana Petrović, effectively shortening the depth of the playing space while opening up a width that suggests a temporal-spatial horizontal, and with simple benches, it defines the ambience of global grids that surround both our world and the world of the play's protagonist. The costumes by Marina Sremac are an ideal example of the fusion of a concrete era and the characters' traits, while the music score, chosen by the director, adds a touch of wonder and a subtle note of melancholy.

The dramatic story is told in an exciting theatrical manner that opens up space for Boris Isaković to create a powerful role, taking us through several genres and providing him with the opportunity to show us all the dilemmas of the character he portrays, masterfully linking comedic moments, irony, self-assurance, and the tragic depth of defeat. Marta Bereš plays a woman of flesh and blood, a femme fatale whose life is driven by concrete ambitions and desires, but also by a dream of an unattainable vision of womanhood. Jugoslav Krajnov, Marko Marković, Marko Savić, and Nenad Pećinar are perfect both as specific characters and in ensemble scenes where, without pretension, they subtly shade the production with the dimension of ancient tragedy.

Veljko Mićunović, with this production, has once again confirmed his status as a visionary, bold, and thoughtful director.

Aleksandar Milosavljević (Radio Belgrade 2)